

story: 134011A1 LANG:TXT Title: KIES BETER ep. 10 air: 06-05-2007

Dit programma wordt mede mogelijk gemaakt door ZonMw.

Ik wil dat jongens,zoals ik, zien hoe leuk het is in de zorg.

PIANO

Hoe ver komt ze? Wij weten het niet.

We willen wel heel ver.

BEGINTUNE

ondertiteling: Hoek & Sonepouse Ondertiteling BV

Sommige mensen zijn aangewezen op thuiszorg...

of op een verzorgings- of verpleegtehuis.

Er komen steeds meer initiatieven op het gebied van wonen en zorg...

die proberen aan te sluiten bij de wensen van de bewoner.

In deze aflevering: een impressie van wat er zoal mogelijk is.

VROUW Bingo. Ik hoor bingo.

In het Amsterdamse woonproject Albatros woont Anna.

Ze liep ernstig hersenletsel op bij een auto-ongeluk...

en is gedeeltelijk lichamelijk en geestelijk gehandicapt.

Ze heeft zeer bewust gekozen voor haar manier van revalidatie en wonen.

Ik heb een beetje heimwee naar vroeger.

Ik heb nog vaak het idee van: Och,daar loop ik wel even heen.

Ja. Maar eh...kon ik maar lopen.

VADER Haar karakter is wel veranderd. Ze was altijd het zonnetje in huis.

Altijd vrolijk en belangstellend.

Ze zat op de Pabo. Ze is tot het derde jaar gekomen.

Ze zou het vierde doen...

en toen gebeurde dat ongeluk. Ze was bijna afgestudeerd.

Ze kwam bij haar broer vandaan...

en toen stak ze in Hoofddorp op de N201 de snelweg over.

Zij had groen en er kwam een auto aan, die ging overal omheen...

en die heeft haar vol geraakt.
Toen was ik dus aangereden en toen lag ik gewoon op straat...
en toen was ik gelijk in coma.
Anna lag acht weken in coma.
Daarna ging ze naar Heliomare, een revalidatiecentrum.
Hier moest ze, voor zover mogelijk, alle dingen opnieuw leren.
Dan wordt de boel in gang gezet en gaat ze dus leren lopen.
Alle vaardigheden die een mens moet hebben...
om alleen te kunnen wonen, worden daar aangeleerd.
Daar hoorde Anna over Albatros, een nieuw woonproject...
voor mensen met een niet-aangeboren hersenafwijking.
Ze wonen daar zelfstandig met zorg op afroep.
In 2006 nam ze haar intrek in het nieuwe pand.
In Nederland zijn weinig van deze projecten.
De mensen huren zelf een huis...
en krijgen 24 uur zorg, begeleiding en ondersteuning vanuit een team.
Anna woont zelfstandig boven in het gebouw.
Op de begane grond bevinden zich de faciliteiten.
Anna heeft niet zo heel veel zorg nodig.
Maar wel bij dingen die ze niet kan.
Bijvoorbeeld haar veters strikken.
Zoiets wat zo normaal is, dat kan ze niet.
Daar heb je twee handen voor nodig.
Als ik binnenkom, lees ik de mappen door van Anna's cluster.
Dat zijn er dus vijf. Dan lees je wat ze per dag gaan doen.
De ene dag heeft ze fysio, dat schrijf ik dan op.
Dan ben ik een beetje haar agenda, voor het geval dat ze het vergeet.

MOBIEL ZOEMT EN PIEPT

Goeiemorgen, Anna. Hai.

Wil je komen helpen? Ja, ik kom eraan.

Okee, tot zo. Tot zo.

Anna is vrij zelfstandig. Ze doucht en kleedt zichzelf aan.

Ze heeft ondersteuning nodig bij het aandoen van haar beenspalk...

en van haar sokken en schoenen. Dat is de ondersteuning.

Bedankt. Ja, fijne dag. Jij ook. Veel plezier. Dank je.

Dan ga ik weer verder. Okee, doei. Doei.

Dit is ideaal. Zo heb je therapie EN je kan voor jezelf zorgen.

En voor mezelf zorgen deed ik al toen ik op kamers zat in Zwolle...

en daar studeerde.

Hee, alles goed? Ja, met jou?

Ze krijgt ergo. Die geeft haar les met eten koken.

Van 'hoe doe je dat'?

We gaan eerst 'n stappenplan maken.

Hoeveel spaghetti moet je? Vijfhonderd gedeeld door drie.

Dus iets van 150, volgens mij?

Behalve naar ergotherapie, gaat Anna wekelijks naar 'n revalidatiecentrum.

Op de Lokomat, een soort robot, leert ze weer hoe ze moet lopen.

VROLIJKE MUZIEK

PIANO

We willen van alles, we doen er alles voor...

maar zij bepaalt.

Zoals ze eigenlijk altijd alles al zelf bepaalde.

Het lichaam van haar, hoe ver komt ze?

Wij weten het niet. We willen wel heel ver.

PIANO

Bijna een half miljoen Nederlanders maakt gebruik van thuiszorg.

De hoeveelheid die je nodig hebt, wordt beoordeeld door het CIZ.

Bij zorg in natura gaat de rekening direct naar uw zorgverzekeraar.

Bij het Persoonsgebonden Budget kiest en betaalt u zelf uw hulpverleners.

Emile volgt de verpleegopleiding HBO-V.

Hij begon z'n eigen thuiszorgbedrijfje.

Mensen kunnen zijn hulp direct inhuren en betalen hem met hun PGB.

We gaan nu naar Natasha, ze heeft een spierziekte.

Goeiemorgen. Goeiemorgen.

Dan trek ik m'n schort aan, tegen het nat worden en hygiene en zo...

en m'n overschoenen.

Dan pak ik de tillift en gaan we naar de douche. Dan is het douchen...

naar het toilet. Eigenlijk wat iedereen 's ochtends doet.

Alleen met hulp. Je borstel.

Natasha's vorige zorgverlener...

kon zich niet aanpassen aan haar veranderde situatie.

Ik wilde een andere baan waarbij ik eerder moest opstaan...

en dat kon niet.

Toen heb ik gekozen voor een PGB.

Omdat je daarmee zelf veel meer invloed kan uitoefenen...

op je verzorging. Ik kan nu dus afspraken maken...

over hoe laat ik geholpen word.

Zoiets, mevrouw? Ja, dank je.

Ze doet vooral heel erg veel zelf. Dat is goed om te zien.

Door dat PGB houdt ze zelf de regie in handen.

Het voordeel van een PGB is...

dat je het zelf in de hand hebt.

Je kunt zelf kiezen wie jou zorg komt verlenen...

wanneer en welke zorg er geboden wordt.

Je hebt het volledig in eigen hand.

En als je hulpverlener je niet bevalt...
dan kun je dat zeggen en een ander gaan zoeken.
Dat gaat veel makkelijker dan bij zorg in natura.
Maar ze hebben alle twee voor- en nadelen.
Bij zorg in natura heb je geen administratieve rompslomp...
maar je hebt geen vrije keuze in wie je wilt inhuren.
Dat kan met het PGB wel. Maar het administratieve deel is ingewikkeld.
U kunt hierbij wel hulp krijgen van Per Saldo.
De zorg is heel dynamisch. Die organisaties zijn daar te log voor.
Dus die blijven reorganiseren en dat leidt soms tot ontevredenheid.
Bij mij is het een stuk simpeler.
Ik heb een 06-nummer en een e-mailadres.
Ik ben altijd te bereiken en je hebt gelijk de goede persoon.
En ik weet gelijk met wie ik te maken heb en wat er is gebeurd.
We gaan nu bij Mork langs. Mork heeft schizofrenie.
Ik ga een keer in de week een uurtje langs om te kijken hoe het gaat.
Hee, Mork. Hallo, Emile.
Ik heb bij hem huishoudelijke hulp ingeschakeld...
en ondersteunende begeleiding. Die gaat met hem zwemmen.
Hoe ging het zwemmen vrijdag? Donderdag. Ging goed.
Donderdag, deze keer. Ja. Ik ben een half uur wezen zwemmen.
Zelf hou ik hier ook zijn dagboek bij.
Dus ik lees hoe zijn dag verloopt.
Dan kan ik op tijd inspringen als het wat minder goed gaat.
LEEST VOOR Ik slaap tot vandaag twee uur. Ik kan niks met de computer.
Ik ga om 1 uur naar bed.
Hiervan weet ik dus dat z'n beeldscherm kapot is.
Zijn computer is z'n verbinding met de buitenwereld.
Dus dan weet ik dat ik 'm even moet bellen...

om te kijken of het wel goed met 'm gaat.

EEN keer in de twee weken komt iemand helpen met schoonmaken.

EEN keer in de week ga ik zwemmen met iemand.

En Emile komt EEN keer in de week even praten over m'n financiën...
over wat ik zou kunnen doen,want soms verveel ik me een beetje.

En over van alles wat me dwarszit eigenlijk.

Ik werk in m'n eentje...

maar vanuit m'n stages heb ik een netwerk om me heen verzameld...
van mensen die mij helpen.

Ik heb zes freelancers die eigenlijk altijd via mij werken...
dus wekelijks een uur of zeven,acht.

Ik heb een klusjesman die ik kan bellen.

Zo heb je een netwerk waar je met je vragen terechtkan.

Met de vragen van mijn klanten.

Ik wil dat jongens die niet zo snel voor de zorg zouden kiezen...
zien hoe leuk het is om daar te werken.

Dat is op te lossen door clientgerichtheid.

Dat is een beetje mijn doelstelling.

Er zijn steeds meer initiatieven waar u terecht kunt voor hulp aan huis.

Als je thuis wilt blijven wonen...
ben je vaak aangewezen op een gewone thuiszorgorganisatie.

Je kunt ook kiezen om gebruik te maken van een verzorgingshuis...
of verpleeghuis dat in de buurt ligt.

Die bieden vaak ook zorg aan huis,zoals dat dan heet.

Dan kun je kijken of je daar terecht kunt.

Maar je kunt ook kijken naar een particuliere organisatie.

Als u meer wilt weten over thuiszorg bij u in de buurt...
kijk dan op kiesbeter.nl

GEBLAAT Na de reclame nemen we een kijkje op een zorgboerderij.

En: waarom kozen Liesbeth en haar moeder voor een kangoeroewoning?

Vandaag hebben we het over de keuzes in wonen met zorg.

Oriënteer u tijdig op zorg die bij u past.

Wacht liever niet af tot u de zorg ook echt nodig heeft.

De diversiteit aan zorginstellingen wordt steeds groter.

Er zijn ook instellingen waar mensen kunnen wonen en werken.

In deze zorgboerderij wonen 12 mensen met een verstandelijke beperking.

Overdag werken ze in en rond de boerderij.

Het volgende klusje is dat witte zand.

Dat mag je in de kruiwagen doen...

dan rij je over het pad en dan gooi je het onder de hooikap.

Landbouw en zorg gaan goed samen.

Voor een bepaalde groep is het goed om in 'n instelling te wonen.

Dus meer beschermd.

Maar voor een grote groep is het beter...

gewoon op een boerderij bezig te zijn en wonen en leven.

GEBLAAT/VROLIJKE MUZIEK

Ik ben een beetje autistisch. Ik heb een beetje epilepsie.

Dus is het moeilijk voor mij om een vaste baan te vinden.

Maar ik heb een opleiding gedaan in de plantenteelt.

We zijn bezig voor de peulvruchten een heel hekwerk te maken.

Van 9 tot 10 is de veeverzorging.

Het vee dat in de wei kan, gaat de wei in en de rest wordt gevoerd.

De ene zorgvrager hier heeft wat meer met dieren dan de ander.

Het is zo, en dat is voor ieder mens zo...

dat dieren een therapeutische werking hebben.

BEL

Niet iedereen kan op de zorgboerderij terecht.

Je moet wel kunnen deelnemen aan de activiteiten op de boerderij.
We gaan ervan uit dat mensen zichzelf kunnen kleden.
Ook mobiel zijn, dus naar het dorp kunnen voor boodschappen.
Op het moment dat je meer hulp nodig hebt, wordt het hier lastig.
Ik heb de Tropische Landbouwschool gedaan.
Ik heb daarna in Guatemala gewerkt, in de koffiecultuur...
en dat was dusdanig gevaarlijk dat ik getraumatiseerd ben teruggekomen.
Dit is m'n vierde jaar dat ik hier twee dagen kom werken.
Ik kan hier aan een stukje herstel voor mezelf werken...
en misschien openen zich wel andere mogelijkheden in de toekomst.
Dit is de gemeenschappelijke woonkamer. Hier eten ze.
De jongens en meisjes die in dit huis wonen, hebben meer zorg nodig.
Goeiemiddag.
De kamers die ze hebben, zijn eigenlijk zo gemaakt...
dat ze ook 'n stuk zelfstandige ruimte hebben.
Elke kamer heeft z'n eigen douche en toilet en leef- en slaapruiimte.
In deze woningen zijn de jongens en meisjes wat zelfstandiger.
We kloppen bij Wouter aan.
Ik heb behoorlijk wat hobby's. Bijvoorbeeld deze Batavia.

DRUMS

Ze doen verschillende werkzaamheden.
Van tuinaanleg bij particulieren tot veeteelt en landbouw.
Daarnaast doen ze kantinebeheer...
en wordt er dagelijks een warme lunch gemaakt.
Je bent heel veel samen aan het doen. Dat is heel leuk.
Het is niet van: We zitten aan tafel en gaan over de problemen praten.
Je bent bezig met elkaar met EEN doel. En dat is de boerderij...
en alles wat daarbij komt. Dat vind ik een prettige ervaring.

De meeste 70-plussers wonen zelfstandig.
Zij redden het prima zelf, of met hulp van thuiszorg of familie.
De zorg richt zich er steeds meer op...
om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen.
Zoals bij de kangoeroewoning: EEN huis voor twee huishoudens.
De aparte woongedeelten zijn via een centrale ingang verbonden.
Zo kunnen ouders bij hun kinderen of kleinkinderen wonen.
Wil Bouma is 77 jaar.
Zij deelt een kangoeroewoning met het gezin van haar dochter.
Wil woont geheel zelfstandig op de begane grond.
Dochter Liesbeth woont met haar gezin op de bovenverdieping.
Mam? Ja? Kom je koffiedrinken? Ja. Okee.
We woonden tegenover elkaar. M'n moeder woonde alleen.
Ze werd vrij angstig en dat werd steeds erger.
We waren wel bezorgd. Hoe kunnen we dat nou oplossen?
En toen hoorden we van dit, van kangoeroewoningen.
Het maakt niet zo'n verschil met vroeger, toch? Nou...
Nu hoef je niet naar buiten om... Dat is zo.
Als je naar mij toekwam, moest je die drukke straat over.
Dus dat is al een pluspunt.
En als er een keer iets is, kun je binnenshuis...
Ik heb de telefoon naast m'n bed, dus ik kan zo bellen.
Als ik uit m'n werk kom, ga ik altijd even gedag zeggen.
Maar in principe zou dat niet eens nodig zijn.
We hebben allebei ons eigen huishouden. Dat is prettig.
Je zit niet dag en nacht op elkaars lip, dan krijg je frustraties.
Nee, het gaat goed zo.
Ze kan hier veel langer blijven wonen dan normaal.
Als ze straks niet meer kan koken, is dat ook geen probleem.

Dan kan ik dat makkelijk doen.

Wat dat betreft zijn er een heleboel dingen die wij sowieso kunnen doen.

Mam, ik ga zo naar de Hoogvliet. Heb je nog iets nodig?

Ik heb niet echt het idee dat wij heel erg voor haar zorgen.

Zo ver is het nog niet. M'n moeder kan redelijk veel dingen zelf doen.

Ze kookt ook regelmatig voor ons.

Moeder en dochter vullen elkaar prima aan.

Liesbeth ontlast haar moeder door de boodschappen te doen.

En Wil ontlast haar dochter door regelmatig voor de familie te koken.

Zo heeft Liesbeth meer tijd voor haar hobby's.

Komen jullie eten? We komen eraan.

Alles staat op tafel. Okee.

Ik hoop dat het zo blijft voorlopig.

Zeker als je een goeie band hebt... Ja, dat moet wel.

Dan is dit een perfecte oplossing.

We zetten de belangrijkste tips voor u op een rij:

Oriënteer u tijdig op welke vorm van zorg u wilt.

U kunt informatie krijgen bij een ouderenadviseur of het zorgloket.

U kunt kiezen voor zorg in natura of een PGB.

Voor hulp bij het PGB kunt u terecht bij Per Saldo...

de vereniging van persoonsgebonden budget gebruikers.

Als u meer wilt weten over soorten zorginstellingen...

kijk dan op kiesbeter.nl.

Volgende week: hoe moeilijk is het voor chronisch zieke jongeren...

om over te stappen van de kinderarts naar een arts voor volwassenen.

Dit programma werd mede mogelijk gemaakt door ZonMw.